

Save the Children

EL COST DE LA CRIANÇA EN 2022

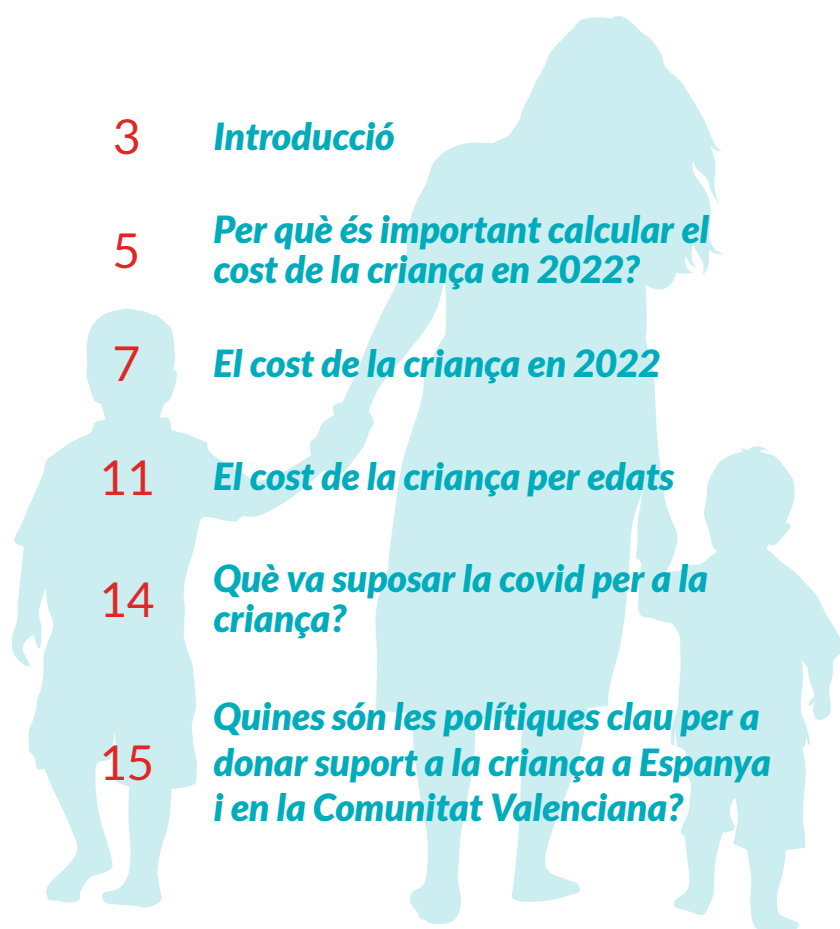
ANNEX
COMUNITAT VALENCIANA

Juny_2022

savethechildren.es

Contingut

- 3 **Introducció**
- 5 **Per què és important calcular el cost de la criança en 2022?**
- 7 **El cost de la criança en 2022**
- 11 **El cost de la criança per edats**
- 14 **Què va suposar la covid per a la criança?**
- 15 **Quines són les polítiques clau per a donar suport a la criança a Espanya i en la Comunitat Valenciana?**

Aquesta publicació ha sigut elaborada sobre la base de l'anàlisi realitzada per **KSNET, Knowledge Sharing Network S.L.** L'equip investigador ha estat format per **Mireia Álvarez, Elena Costas i María Sánchez**. Crèdits: directora d'Incidència Social i Polítiques d'Infància: **Catalina Perazzo Aragonese**; director Seu Comunitat Valenciana: **Rodrigo Hernández Primo**; responsable d'Incidència Política: **Carmela del Moral Blasco**; autors: **Alexander Elu Terán y Yohara Quílez Playán**; correctors: **Laura Casajús Izquierdo / Juan Palomo**; il·lustracions: **Germán Gullón (VALBHY Design)**; art i maquetació: **Ricardo Gómez**. Edita: Save the Children España, juny_2022.

Introducció

Criar a un fill o filla és alegria, però comporta també esforç i nombroses despeses. L'arribada de xiquets i xiquetes a la llar augmenta despeses ja existents i afig altres noves que, al seu torn, evolucionen amb les etapes del creixement: des del bressol, carret, bolquers i biberons, al llit, material escolar, transport, fins a arribar al telèfon mòbil.

Fer front a aquestes despeses suposa un problema per a moltes famílies a la Comunitat Valenciana, en la qual més de 310.000 xiquets i xiquetes i adolescents es troben en risc de pobresa o exclusió social (el 34,8% del total, tres punts i mig per damunt de la taxa estatal).

Així, la factura de criar a un xiquet o xiqueta dissuadeix a bona part d'aquells i aquelles que volen ser pares o mares, però no poden afrontar l'elevat cost. D'ací ve que la Comunitat Valenciana tinga un índex de fecunditat d'1,21 fills per dona (INE, 2020).

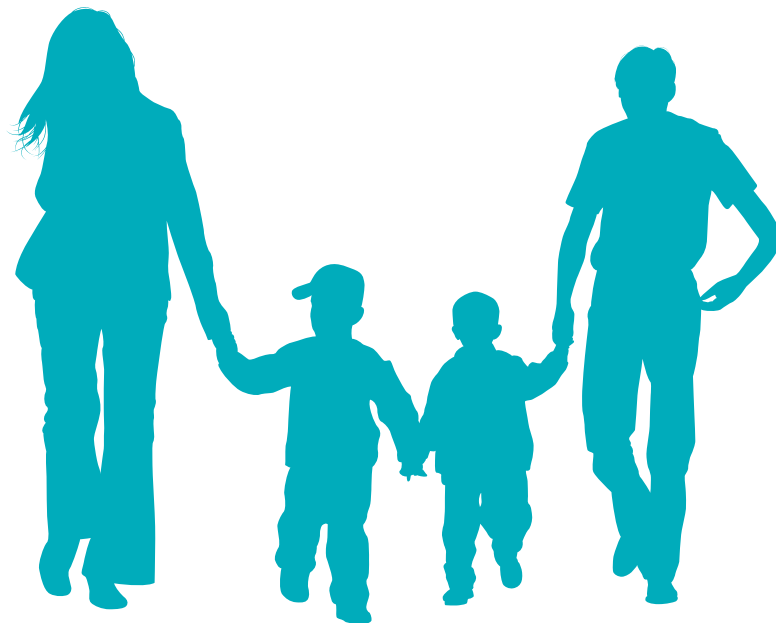
Aquestes qüestions depenen en gran manera de l'insuficient suport públic a la criança. Malgrat els notables canvis introduïts recentment, focalitzats en ajudes suplementàries de les famílies en situació de pobresa severa o ingressos baixos, l'administració estatal i l'administració autonòmica manquen de polítiques de suport a la criança homologables a la resta de la UE que aborden aquesta qüestió com una inversió en el nostre futur, apostant pel desenvolupament ple de la infància i de les seues capacitats com a factor essencial perquè puguen contribuir al sistema productiu i, a partir d'ací, assegurar el benestar propi i del conjunt de la societat.

Per aquest motiu, i seguint aquella màxima que allò que no es mesura no es pot millorar, des de Save the Children presentem una quantificació del cost de la criança en les diferents franges d'edat dels xiquets i xiquetes a Espanya i la Comunitat Valenciana. D'aquesta manera, actualitzem l'exercici realitzat en 2018 en base els canvis de la cistella de productes necessaris per a la criança, així com els seus preus, especialment arran de l'encariment significatiu de béns i serveis -alguns d'ells fonamentals per a la criança de xiquets i xiquetes- en els últims mesos.

Amb això, aportem la base quantitativa necessària per a respondre a preguntes clau com:

- » **Quin és el cost mínim que suposa cobrir les necessitats bàsiques d'un xiquet o xiqueta en la Comunitat Valenciana en 2022?**
- » **Com ha evolucionat des de 2018?**
- » **Com ho afronten les famílies que es troben en una situació més difícil?**

I, sobre la base de les evidències, formular les propostes de política pública més adequades per a abordar aquesta qüestió.

Per què és important calcular el cost de la criança en 2022?

Moltes famílies lluiten diàriament perquè els seus fills i filles es desenvolupen en les millors condicions possibles. No obstant això, no totes compten amb els recursos necessaris per a oferir-los un nivell bàsic de benestar.

El sistema espanyol de suport a les famílies i la infància es compta entre els menys desenvolupats del nostre entorn europeu (1,3% del PIB, 1 pp per baix de la mitjana UE). Aquests nivells de suport públic estan molt allunyats d'oferir una cobertura adequada al cost de la criança a Espanya, així com d'abordar l'elevat nivell de pobresa infantil al nostre país (el tercer més alt de tota la UE i primer de l'eurozona). Les dades més recents en la Comunitat Valenciana assenyalen a més un extraordinari increment de xiquets, xiquetes i adolescents que pateixen mancances materials severes, que ha passat d'afectar el 6,7% de la infància en 2019 al 17,5% en 2020, situant a molts xiquets i xiquetes i a les seues famílies davant una situació de vulnerabilitat socioeconòmica com a poques vegades abans s'havia vist en el passat recent de la nostra Comunitat.

Això apunta a la baixa capacitat redistributiva del suport públic a la infància. A Espanya les transferències monetàries públiques redueixen tan sols en 6,4 punts percentuals la taxa de pobresa infantil. Es tracta de la segona menor disminució de tota la UE¹.

Juntament amb el baix esforç públic en infància apuntat anteriorment, aquesta situació té a veure amb la singular composició d'este suport a Espanya i la Comunitat Valenciana. Espanya compta amb un sistema de prestacions d'ajuda a la criança molt focalitzades en els menors nivells d'ingrés i d'escassa quantia: les Prestacions per fill o menor a càrrec de la Seguretat Social i, des de 2020, els complements per fill o filla a càrrec de la prestació de l'Ingrés Mínim Vital (IMV). El seu pes sobre el conjunt del suport públic a la infància, pròxim a una desena part del total, és el més baix de tota la UE. D'altra banda, existeix un sistema de beneficis fiscals per a les famílies amb fills i filles quasi universal en la mesura que aconseguix a amplis sectors de la població, però exclou a les famílies de menor renda donat el seu caràcter no reembossable. Per tant, beneficia en major mesura a les famílies de renda més elevada, per la qual cosa

---

¹ Sols per darrere de Malta, Eurostat, dades corresponents a 2020.

tendeix a la regressivitat. En termes relatius, el suport a la infància per la via fiscal suposa prop del 60% del total, en el que representa el pes més elevat de tota la UE.

En la Comunitat Valenciana, la Renda Valenciana d'Inclusió (RVI) és la prestació autonòmica més rellevant i eficaç per a combatre la pobresa a la qual s'enfronten les famílies amb fills i filles a càrrec. En funcionament des de 2018, la RVI opera actualment com a complement de l'IMV i arriba a més de 76.000 persones beneficiàries, amb un pressupost dedicat de 291 milions en 2022, segons les últimes dades de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. A diferència del que succeeix en altres comunitats autònomes, la Generalitat Valenciana va decidir reconfigurar la renda autonòmica com a suplement a la nova ajuda estatal, reforçant per tant la protecció de les famílies en situació de vulnerabilitat perceptores de l'IMV i donant suport a aquelles que han sigut excloses d'aquest. No obstant això, la RVI encara presenta importants problemes d'harmonització amb l'IMV, així com una gestió millorable i una cobertura insuficient que no aconsegueix arribar a totes les famílies amb fills i filles a càrrec en situació de vulnerabilitat socioeconòmica.

Després d'aquestes transformacions, el cost de la criança s'ha vist igualment sacsejat per l'escalada de preus en l'economia espanyola. L'any 2021 tancava amb una inflació del 6,5% a Espanya, un punt percentual i mitjà per damunt de l'eurozona (5%). Al març, la inflació interanual va arribar a Espanya a una taxa del 9,8% (7,5% en l'eurozona), amb alces especialment pronunciades en grups com a 'aliments i begudes no alcohòliques' (6,8%), tan sols per darrere d'habitatge, aigua, electricitat, gas i altres combustibles (33,1%) i 'transport (18,6%)'. La persistència en el temps d'aquest escenari inflacionista, lligat inicialment a l'increment del cost de subministrament energètic i, posteriorment, a les conseqüències de la guerra d'Ucraïna és incerta.

El primer càlcul del cost de la criança el duem a terme el juliol de 2018. Des d'aleshores, i fins a març del 2022, els preus en la Comunitat Valenciana han augmentat en un 12% (un 11,3% a Espanya). Si comparem aquest resultat amb les diferents partides del cost de la criança veiem que algunes partides han augmentat en un valor similar al de la inflació - com l'alimentació (13%), la higiene (9%), la roba i el calçat (13%) - però altres en un percentatge molt major - com l'oci i els joguets (35%), l'educació (72%) o les despeses corrents de l'habitatge (més del 300%) -.

El cost de la criança en 2022

Definició i càlcul de grups de despesa

La metodologia de càlcul del cost de la criança es basa en l'elaboració d'un pressupost de necessitats bàsiques per a diferents tipus de llars i de xiquets i xiquetes en diferents etapes². Primer, es defineix una cistella de béns i serveis bàsics, així com una quantitat mínima de consum d'aquests per a una criança digna. En segon lloc, utilitzant dades de l'Enquesta de Pressupostos Familiars (EPF) i combinant-los amb altres fonts de dades – preus de botigues que són presents en tot el territori espanyol o altres informes i literatura existent –, es calcula el cost mínim corresponent a les diferents dimensions de la criança identificades (12).

1. Alimentació: el cost de la dieta recomanada per l'Associació Espanyola de Pediatria, en les quantitats necessàries per a cada edat, tenint en compte el període de lactància recomanat per l'OMS.

2. Higiene: el cost d'una cistella de productes d'higiene en quantitats adequades a les necessitats de cada etapa: des de productes com a bolquers i tovalloletes humides en els primers anys, a desodorants, cremes o compreses i tampons en l'adolescència.

3. Roba i calçat: com més xicotets, més ràpidament canvien de talla i major és la necessitat de canviar de vestimenta. S'ha calculat la despesa d'una quantitat bàsica de roba i calçat adaptada a cada edat.

² Per a una descripció detallada de la metodologia de càlcul, es pot consultar l'informe estatal disponible en: www.savethechildren.es/publicaciones

4. **Educació:** s'ha assumit que tots els xiquets van a escoles públiques. És important no oblidar que existeix la possibilitat que els menors d'entre 0 i 3 anys acudisquen a centres d'educació infantil. Aquests centres, no obstant això, no són gratuïts i, ja que l'assistència a ells és, per a moltes famílies, més fruit d'una necessitat de conciliació de la vida laboral i personal que d'una decisió educacional, aquesta partida s'ha inclòs en l'apartat de conciliació del present informe. Les partides que s'han inclòs per a calcular la despesa educativa són menjador escolar, llibres de text i material escolar.

5. **Oci i joguets:** hem tingut en compte que les necessitats de joguets són creixents des dels 0 als 12 anys. A partir d'eixa edat, l'oci cobra un major espai, així com els productes tecnològics i de telefonia.

6. **Sanitat:** s'assumeix que les famílies fan ús de la sanitat pública. S'afigen costos no inclosos com dos vacunes recomanades i no cobertes (Rotavirus i Meningococ B), odontologia i medicaments.

7. **Mobles:** els primers anys es necessiten bressols o carrets, en els posteriors un llit, canvis en coixins i llençols, etc.

8. **Habitatge:** s'ha calculat la diferència que significa passar de no tindre fills i filles a tindre'ls (d'1 a 2 o més dormitoris). S'ha atribuït aquesta diferència al cost d'habitatge de xiquets i xiquetes, computant el cost en funció de la mena de llar.

9. **Despeses corrents de l'habitatge:** les partides considerades en aquesta cistella de serveis són les associades amb els costos de l'aigua, la taxa dels fems, la taxa de sanejament, les despeses de comunitat, el gas i l'electricitat.

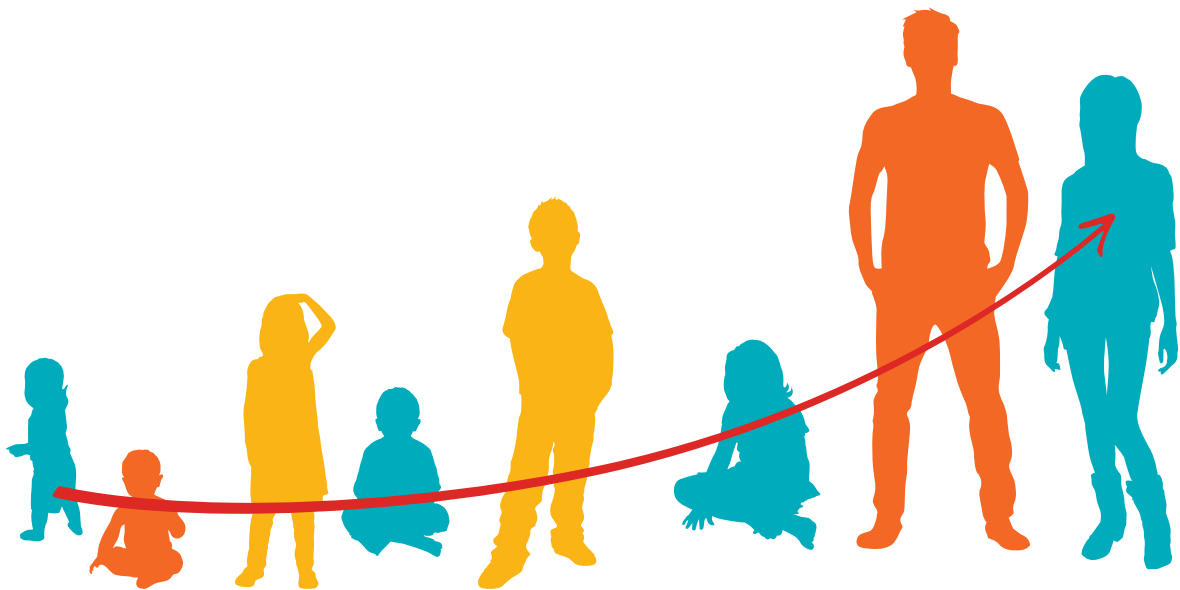
10. Transport: s'ha calculat segons preu en transport públic en totes les capitals de província.

11. Conciliació: de 0-3 anys s'ha calculat el cost d'escola infantil, i per a majors de 4 anys el cost en activitats extraescolars, d'estiu i altres cures (cangur).

12. Despeses extraordinàries: despeses esporàdiques no incloses en les altres dimensions com a paga setmanal, excursions, aniversaris, imprevistos, etc.

Resultat

El cost de la criança en 2022 en la Comunitat Valenciana és de 710 € al mes per fill o filla (38 € més que per al conjunt estatal). L'any 2018, aquest cost era, de mitjana, de 553 € mensuals. Des d'aleshores, **la cura dels xiquets i xiquetes ha augmentat en un 28 %, és a dir, 157 € al mes**. L'increment supera a l'augment general dels preus en el període (12 %), la qual cosa revela l'encariment relatiu de la criança en la nostra Comunitat. Es presenten a continuació els costos de la criança per a cadascuna de les partides, comparant tots dos moments:

Taula 1. Cost de la criança en la Comunitat Valenciana per mes i fill/a (€ y %)

	peso s. total (2022)	2022	2018	2018-2022 (%)	2018-2022 (€)	Espanya 2022
Alimentació	16,6 %	118	104	13 %	14	117
Higiene	3,4 %	24	22	9 %	2	24
Roba i calçat	7,5 %	53	47	13 %	6	53
Educació	16,2 %	115	67	72 %	48	88
Oci i joguets	4,9 %	35	26	35 %	9	35
Sanitat	0,4 %	3	4	-25 %	-1	4
Mobles	1,7 %	12	10	20 %	2	13
Habitatge	11,1 %	79	72	10 %	7	84
Despeses corrents de la vivenda	6,2 %	44	9	389 %	35	26
Transport	2,5 %	18	13	38 %	5	15
Conciliació	15,9 %	113	107	6 %	6	116
Despeses extraordinàries	13,5 %	96	72	33 %	24	95
Total	100,0%	710	553	28 %	157	672
Δ 2022-18 Cost de la criança		28,4 %				14,5 %
Δ 2022-18 IPC		12 %				11,3 %

Nota: Les quantitats han sigut arrodonides a l'alça quan el primer decimal és 5 o més i a la baixa si és 4 o menys. Per això, l'import total no es correspon exactament amb la suma dels imports de les partides reflectits en el quadre. El càlcul dels increments correspon a la diferència entre juliol de 2018 i març de 2022.

Fuente: Elaboració pròpia.

El cost de la criança per edats

Les **necessitats dels xiquets i xiquetes van canviant** a mesura que creixen, reflectint-se en la despesa econòmica de les famílies que varia al llarg dels anys. Per a observar aquestes variacions, s'ha calculat el cost de la criança segons edat i característiques de despesa comunes: de **0 a 3** anys, de **4 a 6**, de **7 a 12** i de **13 a 17** anys.

Els primers 3 anys de vida es caracteritzen per una alimentació particular, la necessitat de comprar roba nova constantment i per mobles i utensilis com a bressol, cotxet, etc. De 4 a 6 anys s'incorporen a l'alimentació familiar, l'habitació de bebé es converteix en una habitació de xiquet/a. El tipus de joguets i oci han canviat i la roba continua necessitant renovar-se de manera freqüent. De 7 a 12 anys continuen creixent molt ràpidament. A l'habitació es fan alguns canvis per a deixar de costat alguns mobles de l'etapa de bebé. Ja mengen més quantitat d'aliments i s'han incorporat totalment a la dieta de la família. De 13 a 17 anys s'han deixat els joguets de costat i l'oci el realitza amb els seus amics/as. L'estil de vestir canvia i demanden aparells electrònics. I augmenta la despesa en alimentació.

Els resultats (taula 2) ens mostren que **el cost de la criança augmenta amb l'edat**, oscil·lant el cost mitjà entre 572 i 778 euros mensuals.

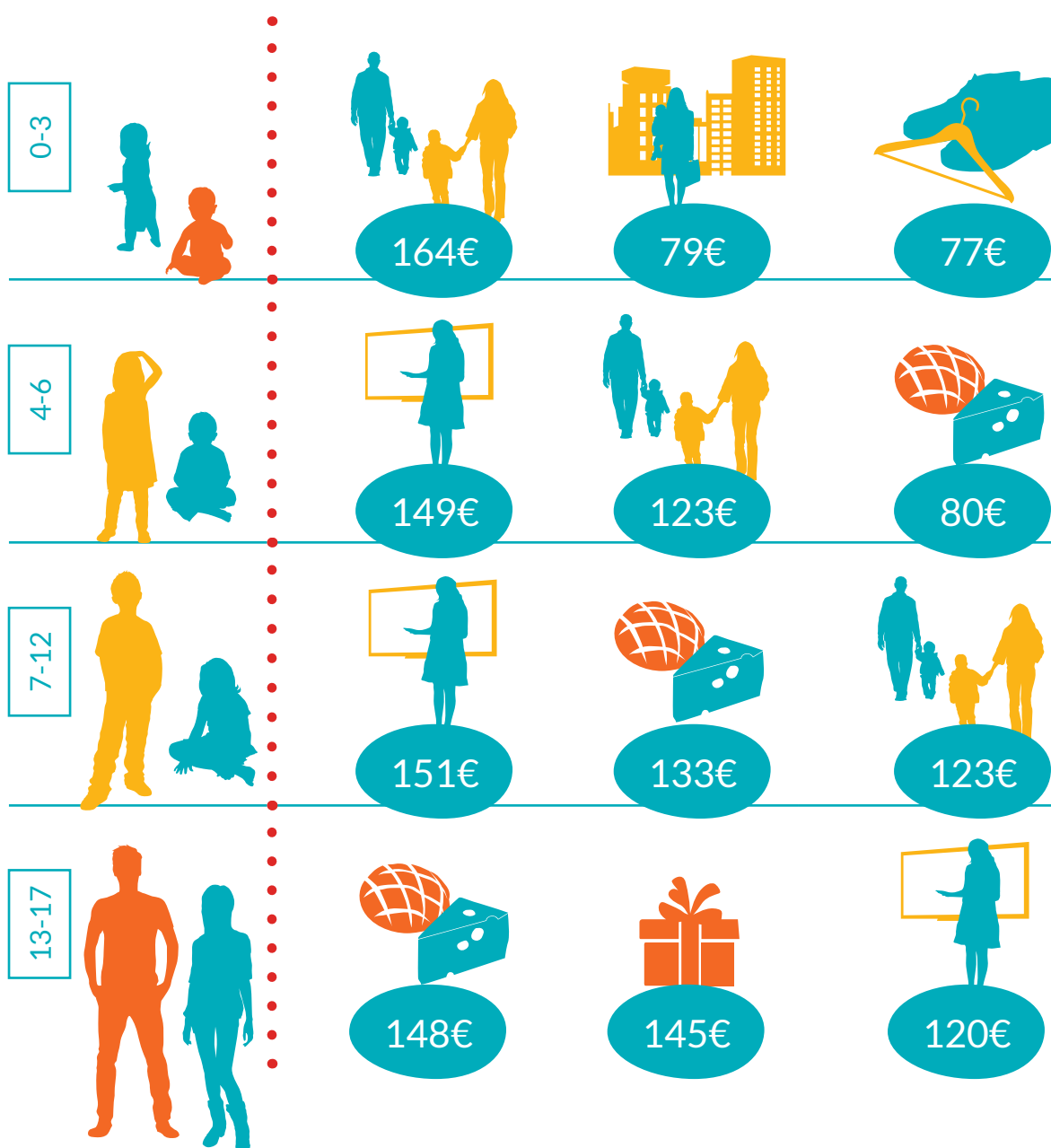
Taula 2. Cost de la criança en la Comunitat Valenciana en 2022 per mes i fill/a, per trams d'edat

EL COST DE LA CRIANÇA PER EDAT - Comunitat Valenciana				
	0-3 años	4-6 años	7-12 años	13-17 años
Alimentació	66	80	133	148
Higiene	67	12	14	16
Roba i calçat	77	35	42	61
Educació	0	149	151	120
Oci i joguets	17	29	29	57
Sanitat	7	3	3	2
Mobles	39	19	4	4
Habitatge	79	79	79	79
Despeses corrents de la vivenda	50	44	37	48
Transport	0	11	20	29
Conciliació	164	123	123	68
Despeses extraordinàries	5	76	105	145
TOTAL	572	659	740	778

Fuente: Elaboració pròpia.

El que pesa més en la cistella

Es presenten a continuació les tres principals despeses mensuals per cada tram d'edat en la Comunitat Valenciana:

Famílies que no arriben

El cost de criar a un xiquet o una xiqueta en condicions dignes és alt, i imprescindible per a garantir el seu adequat desenvolupament.

No obstant això, són moltes les famílies en la Comunitat Valenciana que no compten amb ingressos suficients per a cobrir el cost de la criança, la qual cosa posa en risc el benestar dels seus fills i filles, i altres moltes per a les quals el cost de la criança suposa més del 50% dels seus ingressos.

Taula 3. **Quantes llars no poden cobrir el cost de la criança en la Comunitat Valenciana?**

	Llars que no poden cobrir el cost de la criança	Representa més del 50% dels seus ingressos	Llars totals analitzats per a l'estudi
Comunitat Valenciana	129.032 (23%)	267.937 (48%)	554.264

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Pressupostos Familiars (INE).

Què va suposar la COVID per a la criança?

El càlcul del cost de la criança a març de 2022 deixa enrere bona part dels costos associats a la pandèmia de coronavirus. No obstant això, durant 2020 i 2021, la COVID va introduir alguns canvis en la cistella de consum de les famílies amb fills i filles.

Després del confinament sever de la primavera de 2020, al setembre d'eixe mateix any, els xiquets i xiquetes tornaven als col·legis, aquesta vegada utilitzant màscares i gel hidroalcohòlic. Es tractava de productes d'una nova primera necessitat, fonamentals per a protegir-se de possibles contagis del coronavirus. A més, la saturació de l'Atenció Primària pública va provocar que moltes famílies -especialment durant el període d'ones- hagueren de sufragar el cost de les proves diagnòstiques (PCR o test d'antígens).

Amb això, la cistella de productes i serveis necessaris per a la criança va incloure, per a la major part de xiquets i xiquetes de 0 a 6 anys, gel hidroalcohòlic i test d'antígens. En les franges d'edat de 7 a 12 anys i de 13 a 17 anys, calia afegir també màscares per al seu ús diari a l'escola, així com, en molts casos, un dispositiu electrònic per a poder seguir les classes en línia, més enllà de l'ordinador que poguera haver-hi a casa.

Així mateix, les quarantenes o la impossibilitat de socialitzar van deteriorar la salut mental de molts xiquets i xiquetes, sobretot en la franja de 13 a 17. Així, la demanda per a visites a psicòlegs per a xiquets, xiquetes i adolescents va augmentar substancialment i, enfront de la necessitat i la saturació del Servei d'Assistència Sanitària de la Generalitat Valenciana, molts van haver de recórrer al sistema privat, suportant un altre cost addicional.

Tenint en compte totes aquestes despeses addicionals causades per l'emergència sanitària (gel hidroalcohòlic, test d'antígens, màscares, consulta psicològica i dispositiu electrònic), el cost de la criança en la Comunitat Valenciana s'eleva fins als 729 € mensuals.

Quines són les polítiques clau per a donar suport a la criança a Espanya i en la Comunitat Valenciana?

El cost de la criança és, en realitat, una inversió que beneficia i concerneix a tots i totes. El principi que regeix la criança i el desenvolupament de xiquets i xiquetes és el seu Interés Superior. Per això, l'Administració central i les CCAA tenen la responsabilitat de contribuir a assegurar els recursos, serveis i condicions necessaris per a complir amb eixe mandat. Per aquest motiu, Save the Children realitza les següents propostes de política pública per a aconseguir nivells de suport a la criança adequats per a la infància, amb especial èmfasi en la més vulnerable:

Recomanació 1:

Implementació n d'una nova ajuda a la criança de 100 euros mensuals que, des dels 0 als 17 anys i en clau universal, arribe a un major nombre de famílies més enllà dels nivells actuals.

L'ajuda podria articular-se per la via de deduccions fiscals reembossables en l'IRPF, atribuint eixa condició al mínim per descendents en menors de 18 anys, que arribaria a totes les famílies amb fills i filles, en forma de prestació directa o a deduir en la declaració, i independentment de l'obligació de tributar.

Aquesta mesura, de caràcter estatal, tindria un impacte positiu per a totes les famílies amb fills i filles, independentment del seu nivell d'ingrés, encara que les famílies amb ingressos més baixos serien les que experimentarien millores proporcionalment més elevades. Amb això, genera major progressivitat. Així mateix, disminuiria la taxa de pobresa infantil, especialment la severa.

Portar el suport a la criança al pla fiscal suposaria guanys d'efectivitat importants, limitant els problemes de 'non-take up', així com l'estigmatització associada a les prestacions focalitzades³.

Recomanació 2:

El suport econòmic a la criança pot combinar l'objectiu d'universalitat amb el d'ajuda reforçada a la infància en situació de vulnerabilitat. Per això, donat el plantejament actual dels complements de criança associats a l'Ingrés Mínim Vital i la ràpida erosió del poder adquisitiu dels mateixos deguda a la conjuntura actual, proposem:

Actualització del valor real dels complements de criança de famílies perceptores de l'IMV i ingressos baixos.

Recomanació 3:

La Renda Valenciana d'Inclusió, encara en procés d'articulació amb el IMV, conforma una mesura imprescindible per a donar suport a les llars amb major vulnerabilitat socioeconòmica en la Comunitat Valenciana. En aquest sentit, advoquem per:

Ampliar la cobertura i millorar la gestió de la RVI, prioritzant a les famílies amb fills i filles a càrrec i monoparentals.

Reconfigurar la RVI per a arribar a totes les famílies amb fills i filles a càrrec en situació de pobresa que no puguem optar a l'IMV, i augmentar les quanties percebudes per les famílies que sí que siguen beneficiàries de la prestació, però es troben en situació de pobresa severa.

³ La proposta està plenament alineada amb les recomanacions emeses al febrer de 2022 pel Comitè de persones expertes per a la reforma del sistema tributari, [Llibre blanc per a la Reforma Tributària](#), pàg. 135 i ss. Dels instruments de caràcter estatal, el mínim per descendents de l'IRPF és el més important en termes de beneficiaris potencials i despesa, ja que més de 8 milions de contribuents tenien dret a aplicar-ho en 2019, la qual cosa ho converteix en l'eix fonamental del sistema espanyol d'ajudes monetàries a les famílies. L'aplicació d'aquesta mesura augmentaria la progressivitat i l'efecte redistributiu del sistema impositiu, reduint la desigualtat i la pobresa infantil en dues dimensions clau, incidència i intensitat, perquè la mesura augmentaria la renda disponible de la població en els dos primers decils d'ingressos molt més que en la resta. La recomanació del Comitè dona validesa a la proposta de la Plataforma d'Infància, Save the Children i UNICEF España, [Per una prestació per a la criança. Escenaris per a una deducció fiscal reembossable a Espanya](#), desembre 2021.

Recomanació 4:

D'altra banda, la reforma fiscal ofereix marge per a rebaixes tributàries que graven de manera raonable (i menys regressiva) el consum de béns de primera necessitat per a xiquets, xiquetes i adolescents, com els productes higiènics.

Gravar productes d'higiene menstrual al tipus superreduït de l'IVA (4 %), la qual cosa implicaria una disminució de la càrrega fiscal suportada per les famílies a escala estatal de 7,3 milions d'euros a l'any. Si s'optara per l'eliminació de l'impost, la disminució seria de 12,1 milions d'euros a l'any.

Reduir la de bolquers infantils al tipus reduït (10 %), el que suposaria en l'àmbit estatal una disminució de la càrrega fiscal suportada per les famílies de 70,4 milions d'euros a l'any, o de 108,3 milions d'euros anuals (si es reduïra al 4 %). L'eliminació de l'IVA suposaria una disminució de la càrrega impositiva suportada per les famílies de 138,5 milions d'euros anuals.

